

Çarpışma Günü

“Önüne baksana, körün göz mü senin!”
(eski bir çocukluk deyimi)

—Merhaba.

—Sen ne diye geldin buraya! Çık git odamdan!

—Ne bağıırıyorsun? Annen söyledi buraya gelmemi, öbür odalar çok dağınıkmış. Hem, ben senle birlikte oynamaya geldim.

—Benle birlikte oynamaya mı? O niye o? Yoksa diğer çocuklar seni de mi oyuna almıyorlar artık?

—Beni neden almayacaklarmış! Sen kendi haline gül!

—Ne varmış benim halimde!

—Engellisin ya!

—Engelli sensin, ben körüm!

—Kör deyince annem kızıyor, engelli deyince de sen kızılıyorsun.

—Görmeyen benim, o değil. Hem, gözü görmeyene kör denir, kızacak ne varmış bunda?

—Ben ne bileyim?

—Haydi çık git artık, ders çalışacağım ben!

—Yalancı! Yaz tatilinde kim ders çalışır! Hem, gidemem ben, bugünü senle geçireceğim, cezam bu benim.

—Ceza mı? Ne cezası?

—Eve geç gelme cezası. Her gün akşam ezanında evde olmam gerek ya, dün eve vardığımda yatsı ezanı okunuyordu. Ama bak yeminle ben akşam ezanı sandım onu. Ezanı duyar duymaz maçı bırakıp eve koştum, ta eski arsanın oradan bizim eve hiç durmadan koştum. Eve vardığımda ezan daha bitmemişti! Ama o yatsıymış meğer. Akşamın duymamışım ki okunduğunu!

—Al işte, senin de kulakların kör! Hoparlör avaz avaz bağıırıyor, nasıl duymadın?

—Maça dalmışım işte.

—Ceza diye de annen seni benim yanıma getirdi öyle mi?

—Öyle. Üstelik senin annen de amma sevindi!

—Ne diye seviniyormuş! Dur bakayım sen şurada!

Onunla adamakıllı tanışmamız işte bu diyalog ile ve devam eden konuşmalarımızla olmuştu. Öncesinde de elbet bir tanışıklığımız vardı, ne olsa aynı mahallenin çocuklarıydık; fakat bu benim ceza gününe dek toplam muhabbetimiz işte şu yukarıdaki kadar bile yoktu desem yeridir.

Böyle diyerek oturduğu yerden kalkıp etrafa tutuna tutuna yürümeye başladı.

—Dur yardım edeyim sana.

—Bırak! Topal değilim ben, sadece körüm.

Etrafa tutuna çarpa kapıya vardı, açıp koridora, oradan da annesinin yanına gittiğini konuşmalardan anladım. Odada tek başıma kaldım. Hala ayaktaydım. Bilinçli bilinçsiz etrafı süzdüm, olduğum yere oturuverdim. Bir çalışma masasıydı bu: oturağıyla masası yekpare, seyyar tabureler gibi açılır kapanır, kuru tahtadan; ama yüzeyine elini sürtünce tek kıymık batmıyor yani demek ki cilalı, fakat bu çalışma masasının sahibinden daha küçük yapılı olmama rağmen benim bile zor sığırdığım bir çalışma masası. Masadaki kâğıtları karıştırmaya başladım, hepsi de alışılmıştan daha kalın ve sertti ve pek çoğu delik deşik kâğıtlardı. Kâğıtların altında da büyükçe esnek bir tablet, dikdörtgen bir plaka levha vardı. Izgara gibi delik delikti. Ben masadaki bu yığınla oyalanırken henüz az önce tanıştığım eski arkadaşım odaya döndü.

—Bunlar ne, diye sordum.

Başını bana doğru çevirdi, düşünür gibi biraz bekledikten sonra cevap verdi.

—Hangileri? Yazı masasında mısın sen?

—Evet. Bu yazı masasında duranlar işte, neden deldin bu kâğıtları?

—Yazı yazmak için, ya neden olacak?

—Vay canına! Değişik yazıyorsun sen! Öğretsene bana da?

—İşim mi yok başka, yaz tatilinde kim ders çalışır! Karıştırma oraları hem, kalk oradan.

—Yemedik ya malını!

Ben yarı sinirle içine sıkıştığım yazı masasından kalkmaya çalışırken o gelip az önce oturduğu yere geri oturdu. Biraz sonra da ben sıkıştığım yazı masasından kurtuldum. Şimdi yine başladığımız yere dönmüştük: o aynı yerinde oturuyordu, ben ise karşısında ayakta dikiliyordum.

—Ne dikiliyorsun karşımda?

—Oha nereden anladın, görüyor musun yoksa?

—Ulan görmüyorum diye ağaç mıyım ben? Gel otur istersen yanıma, bugün akşama kadar birlikteyiz, orada öylece dikilecek misin?

Bu davet karşısında biraz sevinir gibi oldum, sonra çocuk gururuma yediremeyip sevincimi bir çırpıda attım. Yürüyüp yanına oturdum.

—Ne konuştunuz ki annenle?

—Boş ver. Eee, ne yapacağız bugün?

—Bilmem, ne yapalım?

—Bilmem.

—Annem iki tane kitap koyduydu çantaya, okuyayım mı ister misin?

—Bebek miyim ben? İstemem.

—Kızma be. Denize gidelim öyleyse?

—Denize mi? Benim annem izin vermez ki.

—Neden vermez? Yüzme bilmiyor musun sen?

—Tabii ki biliyorum. Geçen yaz öğrenmiştim. Ama vermez işte.

—Ben izin alırım şimdi merak etme.

—Sakın! Ben söyledim sanır olmaz.

—Sen söylesen ne olacakmış canını mı isteyeceğiz sanki? Ben gidiyorum yanına.

Kalkıp annesinin yanına doğru gidecekken kolumdan sımsıkı yakaladı, ben kavgaya başlayacağımız zannettim bir an.

—O zaman burada söyle ben de duyayım ne dediğini.

—Tamam, çağır hadi.

—Anne! Anne!

Bir kere daha anne diye bağıırıyordu ki annesi kapıyı aralayıp seslendi.

—Efendim oğlum?

Sonra başkasının başka bir şey demesine fırsat vermeden atıldım.

—Teyze, şey, biz denize gidelim mi biraz?

—İkiniz mi, yalnız mı, diye sordu, bu seferki benim annemdi.

—Evet, çok durmayız öğle sıcağı çökmeden döneriz.

—Bilmem ki.

—Yüzme biliyor musun sen?

—Ohooo, bilmem mi! Hem iki sefer tek başıma bile gittim hiç boğulmadım!

Fakat böyle der demez de içimdeki coşkudan pişmanlık duyarak başımı belli belirsiz öne eğdim. İki sefer tek başıma denize gittiğimden annemin haberi yoktu. Fakat kızmadı bunu duyunca, hayret! Ben bunları düşünürken arkadaşımın annesi kapıda durmuş hala düşünüyordu. Ardından, anlaşılmayan bir iki kelime mırıldandıktan sonra,

—Peki, gidin bakalım, ama sakın açılmayın, derinlere gitmeyin, insanlara yakın olun tek başınıza yüzmeyin.

—Bir de öğle sıcağı bastırmadan evde olun.

—Gerçekten mi, diye bağırdı arkadaşım.

Oturduğumuz yerde sevinçle zıpladık, çak, diye haykırdık aynı anda.

Deniz şortlarımızı giydik. Arkadaşımın annesi bize iki tane de havlu verdi. Tam evden çıkıyorduk ki; aklımıza yine sadece çocukların aklına gelecek bir şey geldi:

—Dönüşte ekşikulak da toplayalım mı?

—Ekşikulak mı? Olur toplayalım!

Geri dönüp mutfağa yürüdük. Arkadaşım kapıyı dinlerken ben de mutfakta poşet ve tuz arıyordum. Sesleri duymuş olacak ki annesi seslendi içeriden:

—Çocuklar! Çıkmadınız mı siz daha? Deniz saatinizden gidiyor bakın on ikide buradasınız ona göre!

—Çıkıyoruz anne, su içmeye döndük!

—İnsanlardan uzaklaşmayın sakın! Dikkat edin, sağınıza solunuza bakmadan geçmeyin yoldan!

—Tamam merak etme!

Annelerimizi oturma odasında bırakıp tekrar mutfaktaki çok gizli görevimize döndük.

—Tamam, dedim, işte poşet, bu da tuz! Bir avuç koysak yeter herhalde?

—İki avuç koy sen poşete, deliktir belki.

Sonra kıkırdayarak güldük. Poşete iki avuç tuz koyup ağzını bağladık. Çıktık.

Yolda yürürken sanki ikimize birden felç inmiş gibi hiç konuşmuyorduk. Öğle sıcağı henüz bastırmamış olmasına rağmen sıcak yaz havası sımsıkı sıkıyordu nefesimi, çok aralıklı esen çok hafif tül den bir esintiyle biraz olsun soluklanabiliyordum. Sıcak yaz havasına dair bütün kokular birleşmiş; yine sıcak yaz havasına dair tek bir kokuya dönüşmüştü, evin sokağından sapıp toprak yola indiğimiz köşede ağır bir koku duyduk, çürümüş meyve kokusu bu, muhtemelen yolun kenarına ya da az öteye yığılmuşlardı öylece.

—Anam! Ney o! Arı mı?

—Hani nerede! Kışt! Kışt!

—Ah kafam!

Arıdan kaçarken kafalarımız çarpıştı. Benim başım onun neresine geldi bilmiyorum, onun başı benim tam sol kulağımın üstüne geldi. Bir yandan kıvrılırken bir yandan birbirimize kızıyorduk.

—Önüne baksana, körün göz mü senin!

—Ben adı belli körüm, peki ya sen?

Bu cevabında o önceki neşesi ve güveni yoktu, sesi mahcup ve kırılıyordu. Bunu o yaşına rağmen hemen fark etmişim; çünkü her kim kaç yaşında olursa olsun herkesin duymaz fark edebileceği bir kırılma ve mahcubiyet vardı sesinde. Yani bu sesi kundaktaki bebek duysa annesini az önce emmiş uykusunu daha demin kandırması bile olsa hiç yoktan ağlamaya başlardı; seksen yaşında bir dede duysa kim bilir hangi hatırasını hatırlar da saatlerce dalar giderdi uzaklara. Bir de bunun üzerine sessiz kalmasıyla utancım iyiden iyiye artıyordu. Bir şey söylese, bir şaka yapsa, bağırp çağırsa terslese ahkâm kesse ahlak üzerine nutuk çekmeye girişse sevinçten oracıkta kucaklayacaktım onu, ama susuyordu. Elimle başımın acıyan yerini ovalamayı bıraktım. Önüme döndüm. Artık hiç kıpırdamıyorduk, birimizden birimiz bir şey söyleyene kadar da kıpırdamıyorduk ve benim ağzımı açmaya cesaretim yoktu. Sonradan ne olduysa, affedilişimin onayı gibi bir cümle salıverdi dudakları:

—Arı gitti mi?

Tekrar nefes alıyorum, sıcak yaz havasını kısa süreli de olsa delip geçen tül den bir esinti rahatlamam için dört yanımda dört dönüyor, sonra tekrar usulca uzaklaşıp kayboluyor.

—Gitti, gitti.

Sanki başının acımasına sebep arının etrafımızda dolanmasıymış gibi, arının gittiğini öğrenince o da başını ovalamayı bıraktı.

—Körün göz mü dedin, dedi gülerek.

—Ne, dedim.

—Az önce dedin ya, önüne bak körün göz mü dedin.

—Sinirden karıştırdım ne olmuş.

—Komik geldi, diyerek gülmeye başladı.

Onun bu gülmelerinden cesaretlenerik ben de gülmeye başladım. Demek korktuğum kadar büyük bir kırgınlık yoktu, gerçeğin beklemediğimiz bir anda yüzümüze bütün kuvvetiyle vurmalarından biriydi bu yalnızca ve gelip geçmişti işte. Beni bu denli etkilemesi de kuşkusuz alışık olmayışımıydandı; o ise kim bilir kaçınıcı defadır bu gerçeikle yüzleşiyordu, olağandı bir bakıma.

—Bastonunu katlayıp kapatsana, koluma gir öyle yürüelim.

—Neden?

—Daha çabuk varırız o zaman denize, yüzmeye ve güneşlenmeye vaktimiz artar.

—Tamam. Hadi o zaman hızlı yürüelim.

Böylece bastonunu kapatıp koluma girdi, ben önde o bir adım gerimde hızlı hızlı yürüyerek, terliklerimizi yolda sürüyerek denize vardık.

—İşte geldik! Hadi hemen üstümüzü çıkarıp denize girelim!

—Eşyaları çalmasımlar da dikkat edelim.

—Merak etme, hepsini üst üste koyarız en tepeye de terliklerin içine kum doldurup koyduk mu hem rüzgârda uçmazlar hem de görürüz, ben bakarak olurum arada.

—Haydi o zaman çabuk ol ayaklarım yandı kumdan!

—Dur hemen terlikleri doldurayım sonra gidiyoruz.

Yere çöktüm, terliklerin içine kum doldurmaya başladım, sıcak kumsalda yere dayadığım diz kapaklarım ve ayaklarım yanıyordu, kumları aldığım avcumla terlik arasında neredeyse yarım saatlik bir yol vardı; avuçlarım da yanıyordu. İşimi alelacele bitirdim.

—Haydi, dedim, hazırız!

—Önümüzde bir şey yok, değil mi?

—Yok, denize kadar bomboş sahil. Koşalım mı?

—Bilmem, düşmeyelim?

—Bir şey olmaz. Tut elimi. Bir, iki, üç!

El ele koşarak denize atladık. (O gün bunu hiç düşünmemiştim ama şimdi eminim ki; kumun ne zaman bitip suyun ne zaman başladığını göremediği için o daha fazla eğlenmişti bu koşu sırasında.) O kadar hızlı koşmuştuk ki denize girer girmez adımlarımız suda kırıldı ve yüzüstü denize düştük. Su sıcacıktı. Hiç de dalga yoktu, durmaksızın oradan oraya yüzüyorduk. Kimi zaman üçe kadar sayıp var gücümüzle kulaç atarak yarış yapıyorduk; kimi zaman çok uzaklaştığında seslenerek onu kıyıya çekiyordum; kimi zaman yan gözle kumsaldaki eşyalarımızı kontrol ediyordum... Böyle böyle bir saat kadar yüzdük, oynadık. Daha doğrusu, böyle böyle bir saat kadar yüzüp oynadığımızı arkadaşşıma saatin kaç olduğunu sorarak anladım.

—Saat kaç olmuş?

—Dur bakıyorum. On bir yirmi sekiz. Gitme vakti geliyor.

—Su geçirmiyor mu o saat?

—Konuşan saat hiç su geçirir mi?

—Ne bileyim ben?

—Almanya'dan teyzem getirdi bu saati, özel.

—Vay canına!

O zamanlar herkesin bir akrabası Almanya'dan bir şeyler getirirdi. Bu, askere gidenin arkasından adaklık koç kesmek gibi; yola gidenin arkasından bir tas su dökmek gibi; evlenen çifte bir küçük altın takmak gibi bir adetti.

—Çıkalım mı artık? Geç kalacağız.

—Çıkalım ya. Çok yoruldu ben zaten.

Denizden çıktık. Havlularla iyice kurulanıp üstlerimizi giydik, yine de üstlerimizin bellerimize gelen etek kısımları ayağımızdaki ıslak şortlardan nasibini aldı. Terliklerimizdeki kumları da boşaltarak havlularımızı toplayıp eve doğru yürümeye koyulduk.

—Yukarı yoldan gidelim dönüşte, Deli Dede'nin portakal bahçesinde çuvalla ekşikulak var.

—Olur, oradan gideriz.

—Haydi gir koluma, hızlanalım.

Mahalleye yaklaştığımız bir köşeden yukarı yola saptık. On beş yirmi adım sonra da Deli Dede dedikleri adamın mandalina portakal bahçesi başlıyor ve adeta bitmek bilmiyordu.

—Geldik, burası. Kafanı eğerek yürü, dallar yüzünü çizmesin.

—Tamam. Ekşikulakları göster sen bana, kendim koparacağım.

—Bastığın her yer ekşikulak zaten. Ama dur, bunlardan koparma, biraz daha içerilere yürüyelim, bunlar yol kenarı, pistir.

Bahçenin içlerine doğru yürüdük, sonra yere çömelip kopardığımız ekşikulağı poşetteki tuza banıp banıp yedik. Karnımız ağrımaya başladığında poşetteki tuz hala bitmemişti. Poşeti oradaki bir ağacın dalına astık, tekrar ekşikulak yemeye geldiğimizde bu poşetle devam ederiz diye sözleştik. Bahçeden çıkıp eve yürüdük.

Eve gelir gelmez banyoya girdik. Biz banyo yaparken öğle yemeği hazırlamışlar, haydi sofraya, diye seslendi arkadaşımın annesi, biz balkona deniz şortlarımızı asarken.

—Benim yiyecek halim yok, çok fena karnım ağrıdı, diye fısıldadım.

—Çok açım ama benim de karnım ağrıyor. Keşke doyasıya yemeseydik ekşiden...

Tabii ki annelerimizin dediği oldu ve sofraya oturduk, zorla ama zorla olduğunu belli etmemeye çalışarak birkaç lokma yedik.

—Neden yemiyorsunuz çocuklar, deniz acıktırır insanı, siz acıkmadınız mı?

—Pek acıkmadık gibi, zaten hep güneşlendik su buz gibiydi.

—Evet.

—Olsun acıkmışsınızdır gene, yiyeceğinizi güzelce doyurun karnınızı.

İkimiz de birbirimize bakarak yalvarır gibi çığnıyorduk lokmaları, ağızlarımız şapırdamıyordu bile; sanki en ufak bir gürültüde annelerimiz neden yemek yemediğimizi anlayacak gibi korkuyorduk. Derken benim annem şüphelendi gibi oldu.

—Siz sakın o ekşi ottan yemediniz ya?

—Ne alakası var ya? Ne yiyecekmişiz!

—Bak geçenlerde böbreklerin üç gün nasıl ağrıdı hatırlıyorsun değil mi?

—Ya hatırlıyorum, yemedik bir şey!

Annem, arkadaşımın annesine benim böbrek ağrılarımı doktordu ilaçtı anlatırken; biz birkaç lokma daha yiyip odaya kaçtık.

—Gerçekten böbreklerin mi hasta oldu ekşiden?

—Yok be ne hastalığı, korkutmak için diyor öyle. Biraz sırtım ağrıdı o kadar, sırtımın altları. Hem bir şey olmaz çok yemedik ki biz.

Peş peşe tuvalete gitmeye başladık, on beş yirmi dakika sonra bu tuvalete gitmeler iyiden iyiye artmaya ve sıklaşmaya başladı. Bir yarım saat sonra ise artık tuvalete verecek hiçbir şeyimiz kalmadığında, arkadaşımın yatağında ayak uçlu baş uçlu yatıyorduk. Uzunca süredir süren sessizliği arkadaşım bozdu.

—Şey, sen kitap getirdim demiştin ya...

—Evet. Kendin devam etmeceli çok güzel. Mesela okuyorsun hikâyeyi, işte bundan sonraki bölümde kahramanımız şunu yapsın istiyorsan şu sayfaya git; şununla şuraya gitsin istiyorsan şu sayfaya geç falan diyor.

—Aaa, değişikmiş! Benim de var kitaplarım ama okudum hepsini, bu dediğin kitabın kabartma yazıyla olanı var mı acaba?

—Bilmem. Ama istersen okurum sana?

—Şimdi mi?

—Evet. Ama kahramanı sen yönlendir, ben sadece okurum, olur mu?

—Olur, çok sevinirim.

Kalktım. Annemin çantama koyduğu kitaplardan birini alıp geldim, yatağa tekrar ayak uçlu baş uçlu uzanıp okumaya başladım. Dinlediği hikâyeye çok gerçek tepkiler veriyordu, bazen ani çıkışlarıyla korkutuyor; bazen daha bölüm sonunu beklemeden hadi hemen şuraya geç hikâye şöyle devam etsin diyerek kahramanımızı maceradan maceraya sürüklüyordu. Bu şekilde ben ne kadar okudum, o ne kadar dinledi tam hatırlamıyorum. Sonrasına dair tek hatırladığım orada öylece uyuyakaldığımız ve daha sonrasında gözümü açtığımda annemin, hadi eve gidiyoruz akşam oldu, değişiydi.

Uzandığım yataktan kalktım, kalkarken de istemeden ayağımı arkadaşımın başına çarptım, o da uyandı. Gidiyor musun, dedi, evet, dedim. Gülümsedi.

—Yarın gelersen ben de sana kabartma yazıyı öğretirim.

—Olur, deyip annemle birlikte çıktım odadan.

Eve geldik. Sonraki ayrıntıları tam hatırlamıyorum, yalnız, annemin, akşam eve geç gelecek misin bir daha, ceza olarak yine oraya götürüyem mi seni, dediğini ve benim de cevaben, ödül olarak yine oraya götürürsen akşam eve geç gelmem, dediğimi; bir de bu konuşma üzerine annemin bana sarılıp uzun uzun ağladığını hatırlıyorum.

Şimdi, gelelim asıl konuya, ben ta çocukluğumun en tenha ve kısa soluklu bu hikâyesini neden hatırladım ve bütün bir akşamdır neden bir başlıkta toparlamaya çalışıyorum?

Dışarıdaydım. Sokak mı derler cadde mi derler, bulvar mıdır daha başka ismi mi vardır bilmem; yürümeye yarar öyle bir yerde yürüyordum. Mevsim de yavaş yavaş kışa döndüğünden hava soğuktu, ellerimi ceketimin cebine sokmuş öyle yürüyordum. Sonra birden yağmur bastırdı, aniden. Hava uzuncadır soğuktu ama yağmurun bastırması ani oldu. Yağmur aniden bastırınca etraftaki herkes gibi ben de kaçmaya, sığınacak bir kuru köşe aramaya başladım. Tam bir tane buldum diyordum ki nereden çıktı bilmem bir adam çıktı karşıma, koşuşturmaca derken çarpıştık, ikimiz birden yere düştük. Zaten çokça ıslanmışken bu yere düşmeyle iyiden iyiye ıslandı üstüm başım. Zaten bu hal bile sinirlenmek için tek başına yeterliyken bir de karşımdaki adamın umursamaz gülüşü beni iyice çileden çıkardı.

—Önüne baksana, körün göz mü senin, diye bağırdım adama.

Tam da yerinde tam da sırasında bir dil sürçmesiydi hanı, o andan sonra şu yağın yağmur değildir bu adam elinde hortumla baştan ayağa ıslattı beni şikâyetçiyim hâkim bey desem yine kimse ciddiye almazdı beni. Adamın gülüşü yavaş yavaş söndü, sonra tümüyle kayboldu. Titrek ve alingan bir sesle söylendi:

—Ben adı belli körüm, peki ya sen?

Sonrasında yavaşça kalkıp yürüdü gitti. Bense orada, o yağmurda öylece kaç saat oturdum kaldım, şu an tam hatırlamıyorum.

